

Klima- Energi- og Forsyningsministeriet
Energistyrelsen, elmarked@ens.dk.
Kopi til: sbcl@ens.dk og clnjt@ens.dk

Journalnummer 2025-18079.

KL's bemærkninger til forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning og lov om fremme af vedvarende energi

Den manglende kapacitet i elnettet risikerer at sætte store dele af Danmark i stå. Der skal findes løsninger nu og på længere sigt, ellers vil udviklingen i bedste fald stagnere de steder, hvor vi har allermest brug for den. KL finder det derfor positivt, at der politisk er taget skridt til en fokuseret styring af den danske netkapacitet og brugen af den, så man sikrer kapacitet til samfundskritiske funktioner, husholdninger, erhvervsudvikling m.v.

Det er imidlertid KL's vurdering, at lovforslaget i sin nuværende form primært adresserer fordelingen af en knap ressource og ikke de underliggende strukturelle årsager til kapacitetsudfordringerne i el-infrastrukturen.

Kommunerne oplever allerede i dag i stigende grad, at kapacitetsudfordringer i elnettet vanskeliggør realiseringen af planlagt samfundsudvikling. Udsigten til yderligere stigende kapacitetsudfordringer nødvendiggør både akutplanen og den varslede revision af energiinfrastrukturplanen frem mod 2035.

KL anerkender nødvendigheden og bifalder derfor initiativet, men har samtidigt centrale opmærksomheder, der bør indgå i de videre drøftelser

Overordnede bemærkninger

Den konstaterede kapacitetsmangel og en politisk prioritering af nettilslutning kan få meget stor betydning for, hvordan samfundets udvikling planlægges fremadrettet. Afhængigt af den konkrete udmøntning, kan akutplanen de facto blive en løbende prioritering af, hvilken samfundsudvikling der skal fremmes. Det er derfor meget væsentligt, at der sikres mest mulig transparens og dialog herom samt mulighed for løbende revision af prioriteringerne.

KL har følgende overordnede konkrete bemærkninger:

- Den fysiske planlægning og Energinets prioritering bør koordineres. Koordinering vil kunne styrke energinets prioritering og vil som bi-effekt samtidig sikre, at kommunerne ikke laver unødigt planlægning.
- Der er fortsat behov for elnetkapacitet i hele landet
- De fire prioriteringskategorier skal også understøtte sektorkobling og lokaldemokratiske prioriteringer.

Dato: 21-07-2026

Sags ID: SAG-2026-02585
Dok. ID: 3712183

E-mail: HNB@kl.dk
Telefon: +45 3370 3370

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 7

- Lukkede distributionssystemer, microgrids og energifællesskaber med større virksomheder bør anvendes til at sikre fortsat etablering af VE og erhvervsvirksomheder.

Samspil med den fysiske planlægning

Usikkerheden om mulig nettilslutning og en løbende, skiftende prioritering heraf kan reelt udgøre et paradigmeskifte for den fysiske planlægning. Det indebærer en reel risiko for, at kommunalbestyrelsens formelle planlægningskompetence i praksis udhules, når realiseringen af vedtagne planer bliver betinget af beslutninger truffet af de kollektive netforsyningselskaber og staten.

KL beklager, at der ikke i lovforslaget er lagt op til give den nuværende kommunale planlægning vægt i prioriteringen af nettilslutning. Tilsvarende, at det ikke er adresseret, hvordan man agter at koordinere administration af elnettet med kommunernes planlægning.

Der er behov for samspil og koordinering mellem udviklingen af elnettet og den fysiske planlægning i kommunerne, der sætter rammerne for landets udvikling. En manglende koordinering kan medføre, at investeringer og udvikling der igangsættes, ikke kan realiseres. Denne udfordring bør adresseres af relevante statslige myndigheder og kommunerne med henblik på politisk stillingtagen, og KL indgår gerne i dialog herom.

Med indførelse af prioritering, bør kommunerne få adgang til relevante oplysninger om netkapacitet, så hensynet til elnettet kan integreres i den lokale planlægning på et oplyst grundlag. Det er især relevant for kommuner, hvor store PtX-, VE- og batteriprojekter konkurrerer om den samme netkapacitet, og hvor kommunal planlægning derfor kan få stor betydning for projekternes samlede netvenlighed.

Kommunerne er tæt på den konkrete udvikling af ny samfundsaktivitet og har således ikke alene brug for et vidensgrundlag om netkapacitet for den fysiske planlægning, men kan også bidrage med viden om kommende planlægning med afledt energiforbrug eller -produktion. KL finder det derfor også meget positivt, at man i det politiske forståelsespapir lægger op til, at KL deltager i relevante fora. Det bemærkes i den sammenhæng, at det kan være af stor relevans, også at styrke dialogen mellem kommuner og de kollektive energiforsyningsvirksomheder.

KL foreslår derfor, at der som supplement til nationale dialogforum etableres lokale dialogfora med deltagelse af Energinet og en relevant mindre samling af kommuner (fx 5-15 kommuner). Formålet er at få viden fra den lokale planlægning koblet bedre sammen med prioriteringen i udbygningen af elnettet. De lokale dialogfora, kan blandt andet få følgende opgaver:

- at kommentere de konkrete ansøgninger til Energinet med udgangspunkt i de kommunale planprocesser.

Dato: 01-07-2026

Sags ID: SAG-2026-02585
Dok. ID: 3712183

E-mail: TRGR@kl.dk
Direkte: +45 3370 3683

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 7

- at drøfte Energinets udbygningsplaner i det relevante område med henblik på at Energinet sikrer tilstrækkelig kapacitet til udviklingen i kommunerne.

Elnet til hele landet

Klima- Energi- og Forsyningsministeriet har med lovforslaget foreslået, en prioritering baseret på fire kategorier. Det er fornuftigt i den nuværende situation. Men det er væsentligt, at der fortsat arbejdes på at sikre tilstrækkeligt elnetkapacitet i hele landet. Ellers risikeres, at den manglende kapacitet i elnettet markant vil svække udviklingen i store dele af Danmark. Det går udover erhvervsudvikling og sammenhængskraften både i lokalsamfundene og på tværs af landet.

Det fremgår af lovforslaget, at udmøntningen ikke øger den samlede tilgængelige kapacitet i elnettet. Lovforslaget løser dermed ikke de grundlæggende kapacitetsudfordringer, men ændrer alene rammerne for, hvordan den eksisterende kapacitet prioriteres og disponeres. Samtidig lægges op til, at anmodninger, der afvises som følge af kapacitetsbegrænsninger, som udgangspunkt ikke skal indgå i grundlaget for fremtidig netplanlægning. Dette kan indebære en risiko for, at efterspørgslen undervurderes i den langsigtede planlægning, og at nødvendige investeringer i kapacitet ikke igangsættes rettidigt.

KL støtter, at der prioriteres i elnettet, så de tilslutninger vi har mest brug for, prioriteres over dem vi har mindre brug for som samfund. Men samtidig bør vi som samfund også arbejde for, at der i det hele taget er tilstrækkelig elnetkapacitet. Derfor bør ansøgninger der afvises som udgangspunkt indgå i netplanlægningen medmindre der er særlige hensyn der taler imod dette.

Med den store efterspørgsel efter kapacitet, er risikoen ved at bygge for meget kapacitet meget mindre end risikoen ved at bygge for lidt. Ligeledes er der store omkostninger og tidsforbrug ved at bygge af flere omgange. Derfor bør vi i Danmark gå væk fra at bygge elnet i forhold til den konkrete efterspørgsel og i stedet bygge i forhold til det forventede fremtidige forbrug og produktion. Det vil også skabe et mere dynamisk elmarked, hvor virksomheder hurtigt kan få stillet elkapacitet til rådighed.

KL vurderer, at der er behov for hurtigere udbygning af elnetskapacitet i hele landet for at komme det bagvedliggende problem til livs. Da sagsbehandlingen i forbindelse med Energinets projekter ofte er betydelig, bør der sættes ind på dette område, herunder planprocesser, miljøvurdering, myndighedsbehandling samt koordinering mellem stat, netvirksomheder og kommuner.

Der savnes i lovforslaget og den politiske aftale initiativer, der midlertidigt styrker kapaciteten hos både statslige og kommunale myndigheder med henblik på at accelerere gennemførelsen af projekter.

De foreslåede kategorier

KL finder det hensigtsmæssigt, at der sikres en prioritering af den almindelige forbrugsudvikling og samfundskritiske funktioner. Det er i den

Dato: 01-07-2026

Sags ID: SAG-2026-02585
Dok. ID: 3712183

E-mail: TRGR@kl.dk
Direkte: +45 3370 3683

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 7

sammenhæng væsentligt at understrege, at kommunerne varetager en række samfundsmæssige kritiske funktioner, som plejehjem, rensningsanlæg, lokale beredskaber, vandforsyning mv. Prioriteringen heraf fremgår ikke entydigt af forståelsespapiret, men bør være eksplicit i bekendtgørelsen om prioritering at disse funktioner indgår i kategori 1.

KL bemærker, at kategori 2 er meget bred og at der ofte vil kunne opstå behov for at skulle prioritere mellem tilslutningsønsker, der falder inden for samme kategori. I den forbindelse foreslår KL, at tilslutninger, der understøtter sektorkobling, har direkte indflydelse på mange borgere eller er vedtaget af formelle demokratiske fora (stat, regioner eller kommuner) prioriteres højest, fx i en kategori 2a. Dette kunne blandt andet indbefatte elektrificering af fjernvarme, etablering af vedtaget byudvikling, kollektiv trafik eller elektrificering af forurenende virksomheder. Hvis sådanne projekter ikke prioriteres, risikerer kommunerne betydelige omkostninger i forbindelse med varmeforsyningsforpligtelserne overfor borgere, kontraktbrud med busoperatører m.v.

Det vil i mange tilfælde kunne blive besværligt at definere kategori 2, 3 og 4 helt skarpt. Og de projekter, der nogle steder i landet vil være kategori 4, vil andre steder være kategori 2. Et datacenter, der skal levere store mængder overskudsvarme til det lokale fjernvarmenet, vil således både være i kategori 2 og 4. Ligeledes vil et batterianlæg placeret strategisk fornuftigt, også kunne understøtte den grønne omstilling og hermed flytte det til kategori 2.

KL foreslår, at det i lovforslaget og bekendtgørelserne defineres, at kommunale beslutninger, herunder godkendelse af projektforslag under varmeforsyningsloven, offentlige udbud, konkrete byudviklingsprojekter m.v. indgår i prioriteringsmekanismen.

KL anbefaler desuden, at kategorierne præciseres med eksempler på typer af anlæg og forbrug, der anses som samfundskritiske, både for store og små energianlæg. Ellers er der risiko for, at projekter med stor betydning for beredskab og forsyningssikkerhed, både i byerne, landsbyerne og det åbne land, bliver placeret i lavere prioriterede kategorier end tilsigtet.

Lukkede distributionssystemer, microgrids og energifællesskaber

For at styrke erhvervsudvikling, samfundsrobusthed og tilslutning af vedvarende energi her og nu, foreslår KL, at der skabes bedre rammer for planlægning for erhverv og VE i samme område.

Hvis elproduktion, energilagring og elforbrug placeres sammen i energifællesskaber med eget lukket distributionsnet muliggør det etablering af nye virksomheder og VE-anlæg uden at de belaster elnettet lige så meget. EU-lovgivningen er på plads, men Danmark har hidtil ikke implementeret elmarkedsdirektivet fuldt ud. KL foreslår, at ministeriet hurtigst muligt tager initiativ til at muliggøre private lukkede distributionsnet med begrænset tilslutning til det kollektive net. Hermed vil grøn erhvervsudvikling baseret på lokalt produceret el, kunne blive etableret, hvis det er rentabelt.

Dato: 01-07-2026

Sags ID: SAG-2026-02585
Dok. ID: 3712183

E-mail: TRGR@kl.dk
Direkte: +45 3370 3683

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 7

Specifikke bemærkninger til lovforslaget

KL har følgende specifikke bemærkninger til lovforslaget:

Løbende lokalt vidensbehov

Akutplanen medfører et paradigmeskifte i rammerne for udvikling af erhverv og anden samfundsudvikling. For at have størst mulig forudsigelighed for de involverede aktører, vurderer KL at det helt afgørende, at kommunikation af de lokale udviklingsmuligheder får høj prioritet. KL understreger behovet for viden om, hvad den aktuelle akutplan konkret indebærer. Herunder de konkrete nettilslutningspotentialer lokalt og den forventede prioritering, men også det bedst mulige indblik over de forbedringer i netkapaciteten, der forventes de kommende år. Det er afgørende for både kommunernes planlægning og virksomheders investeringsbeslutninger.

Fysisk planlægning

Indledningsvist må KL udtrykke væsentlig bekymring over, at der ikke i lovforslaget er lagt op til give den nuværende kommunale planlægning vægt i prioriteringen af nettilslutning. Tilsvarende, at det ikke er adresseret, hvordan man agter at koordinere administration af elnettet med kommunernes planlægning.

Kommunernes fysiske planlægning sker i dag med en lang række hensyn og balancer og sætter rammen for anvendelsen af et givent areal. Nettilslutningen har imidlertid ikke været et centralt planhensyn, da tilslutningen forudsættes etableret efterfølgende.

Der lægges nu op til en prioritering mellem projekter, på baggrund af projekttype, beliggenhed i landet og deres "netvenlighed". Uden et forudgående indblik i statens og netselskabernes muligheder for tilslutning og prioriteter, er der fare for at gennemført planlægning ikke kan realiseres.

Med den antagelse, at principperne i akutplanen er gældende i en flerårig periode, er der et behov for at sikre et samspil mellem energiforsyning og den fysiske planlægning, inden denne igangsættes. Vedtagelse af lokalplaner, der efterfølgende viser sig ikke at kunne realiseres pga. manglende netkapacitet, vil have en række samfundsmæssigt negative konsekvenser. Det vil medføre tabte udgifter for udvikleren og manglende samfundsudvikling. Endvidere vil det medføre et administrativt ressourcetræk for kommunerne – og så vil det medføre en demokratisk omkostning for borgere og politikere, der er investeret i dialogen om nye udviklingsinitiativer.

Det bør derfor overvejes, hvorvidt og hvordan nettilslutning kan adresseres i planlovens bestemmelser for kommunernes planlægning. Derudover er det nødvendigt for kommunerne at få et kvalificeret bud på, hvilke vilkår der er for udvikling i forskellige dele af kommunen. Både aktuelt og i takt med at der sker en udbygning af elnettet.

Som nævnt i de overordnede bemærkninger, har kommunerne også et godt indblik i aktuelle og kommende udviklingsprojekter og dermed en

Dato: 01-07-2026

Sags ID: SAG-2026-02585

Dok. ID: 3712183

E-mail: TRGR@kl.dk

Direkte: +45 3370 3683

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 5 af 7

viden, der kan være relevant for administration og udviklingen af elnettet. KL foreslår, at der sikres en fast dialog mellem kommunerne, Energinet og de øvrige netselskaber – jf. forslaget om lokale dialogfora.

Alt efter implikationer og varighed af lovforslagets bestemmelser, bør det overvejes, om der er behov for justeringer i planloven, der i højere grad muliggør planlægning for områder med lukkede distributionssystemer, der kun belaster elnettet i begrænset omfang.

Nettilslutning til kommunens egne udviklingsprojekter

Tilsvarende har kommunerne behov for indblik i vilkår for tilslutning af kommunens egne byggerier mv.

Netvenlighed

KL anerkender, at situationen nødvendiggør hensyn til den begrænsede kapacitet og at nogle typer projekter derfor lettere kan nettilsluttes end andre. KL bakker tilsvarende op om, at man søger at få størst mulig effekt ud af nettet. KL vurderer dog samtidigt, at det er vigtigt at der tilstræbes så stor transparens og forudsigelighed om, hvad der gælder for kriteriet "netvenlighed".

Netvenlighed er defineret bredt og skønsmæssigt, og dets konkrete anvendelse er vanskelig at vurdere på det foreliggende. Det fremgår af lovforslaget, at der arbejdes med et dynamisk kriterie, der kan justeres over tid. Der lægges samtidigt op til, at det er en vurdering der kan foretages af det enkelte netselskab. Det skaber en dobbelt usikkerhed for kommunerne – dels ved man ikke præcist ved, hvordan ikke-samfundskritiske projekter prioriteres, dels at man ikke på forhånd ved, hvad den supplerende vurdering af netvenlighed præcist indebærer.

For at skabe forudsigelighed og transparens for udviklere, såvel som kommunale myndigheder, opfordrer KL til at der løbende sikres en tilstrækkelig formidlingsindsats i perioden indtil der igen er tilstrækkelig netkapacitet.

Helhedsorienteret vurdering

KL bemærker, at der flere steder i landet arbejdes med planlægning for store energiforbrugende projekter, som eksempelvis datacentre, hvor der arbejdes på en række synergier med øvrige projekter i området. Det kunne være synergier med etablering af nyt erhverv, PtX, fjernvarme mv.

KL vurderer, at der er risiko for at for ensidigt et fokus på elnettet alene og ikke samlet samfundsøkonomi, vil forhindre realisering af væsentlig ny udvikling. KL noterer, at forståelsespapiret anerkender denne udfordring, med en bemærkning om at det indebærer en kompleksitet, der ikke kan adresseres på den korte bane. KL bidrager gerne til den videre dialog herom.

Økonomiske konsekvenser

Begrænset kapacitet vil medføre en naturlig begrænsning for, hvilken samfundsudvikling og vækst der er mulig. Da kapacitetsudfordringerne er geografisk ujævnt fordelt, vil det påvirke kommunerne forskelligt.

Dato: 01-07-2026

Sags ID: SAG-2026-02585
Dok. ID: 3712183

E-mail: TRGR@kl.dk
Direkte: +45 3370 3683

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 7

KL forventer at lovforslaget vil medføre en række ændringer i kommunernes planlægning, hvor der bliver behov for en tidlig dialog og afklaring med de kollektive energiforsyningsselskaber.

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvor lang tid akutplanens bestemmelser forventes at gælde. Afhængigt af tidshorisonten og den lokale kapacitet i elnettet, vurderer KL, at der kan opstå behov for en genplanlægning af lokalplaner, der er vedtaget under forudsætning om tilslutning til elnettet.

Ud over det umiddelbare ressourcetræk, der vil følge ift. kommunernes planlægning, forventes kommuner at kunne få en afledt merudgift til dialog og koordination ift. nettilslutning til egne byggerier mv. samt evt. gebyrer til de kollektive energiforsyningsselskaber for beskrivelse af tiltag, der kan sikre nettilslutning.

Grundet den korte frist, har det ikke været muligt at politisk behandle høringssvaret i KL. Der tages derfor forbehold for politisk behandling af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Stine Johansen
Direktør

Dato: 01-07-2026

Sags ID: SAG-2026-02585
Dok. ID: 3712183

E-mail: TRGR@kl.dk
Direkte: +45 3370 3683

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 7